
The Antiphysical Review

Founded and Edited by M. Apostol

100 (2004)

ISSN 1453-4436

Magurele si Romania

M. Apostol

Department of Theoretical Physics, Institute of Atomic Physics,

Magurele-Bucharest MG-6, POBox MG-35, Romania

email: apoma@theory.nipne.ro

Intre 1965 si 1975 Romania a cunoscut cea mai infloritoare epoca din istoria ei de dupa razboi. In aceasta perioada s-a produs o autentica liberalizare a vietii economice si sociale, s-a dezavuat deschis gindirea comunista dogmatica, s-a produs orientarea clara, decisa, catre lumea vestica si ruptura cu Moscova, in universitati si in mediile culturale se vorbea deschis, analitic. Nu existau chestiuni tabu in discutii. Pacat ca nu mai exista acele timpuri universitare. De altfel, cele mai bune generatii de studenti s-au produs in acei ani in Romania, si ei se vad si astazi, desi, din pacate, tot mai rar.

Toate aceste lucruri se datoreaza si lui Ceausescu.

Constructia Platformei de la Magurele a inceput in 1969-1970 si s-a dat in folosinta in 1974. A fost conceputa ca un campus integrat, cu cercetare, invatamint, productie, dupa modele vestice pe care atita le admiram astazi. Motivatia acestei investitii a fost dezvoltarea, cultivarea, promovarea stiintei, tehnologiei si educatiei in Romania, o motivatie generoasa, demna de oameni de stat cu adevarat mari, importanti, care au incercat sa creeze atunci premisele unei Romanii moderne.

De altfel, tot in acea perioada s-a dezvoltat mult chimia, electronica, ingineria in Romania, si tara parea sa inceapa, in sfirsit, sa aiba un viitor luminos.

Platforma de la Magurele nu a fost niciodata dedicata exclusiv cercetarii fundamentale. Probabil cea mai mare realizare a acestei Platforme este contributia ei decisiva la centrala de la Cernavoda, in echipament, proceduri tehnologice si pregatirea cadrelor. Dar la Magurele s-au mai produs si laseri utilizati in aplicatii industriale si medicinale, s-au mai produs si radioizotopi pentru terapeutica, s-au mai produs si tehnici si tehnologii nucleare cu aplicatii in stiintele vietii, s-au produs rezonatori pentru telefoane, senzori, detectori utilizati in automatizari si in procesele de comanda si control ale productiei. Pina in 1985 Magurele a cunoscut o viata stiintifica, tehnologica si educationala de nivel mondial, in ciuda politizarii excesive care incepuse sa-si arate influenta nefasta.

Dupa 1980 lucrurile s-au deteriorat serios in toata Romania.

Cauza este marea cadere din 1974 a afacerilor cu petrol cu Iranul, unde Romania a pierdut multi bani. Ceausescu s-a imprumutat masiv ca sa refaca situatia, si, incepind din 1980 a fortat plata acestor datorii. Finantatorii vestici doreau (cum doresc si acum) o Romania permanent indatorata, nu o Romania independenta. Ca urmare, sprijinul vestic a inceput sa slabeasca, pentru Romania, care trebuia acum sa-si gaseasca un drum propriu, pe care, din pacate, nu l-a gasit.

Pe acest fond de mari dificultati economice s-a produs deteriorarea procesului de conducere politica in Romania, deciziile tot mai improprii ale lui Ceausescu, amestecul inadecvat al Elenei Ceausescu in viata politica si sociala, au inceput sa apara abuzurile, coruptia si fraudarea in rindurile oficialilor

de partid, boicotul, sabotajul si, in final, tradarea lor. Caderea "lagarului socialist" a pus capat unei situatii de blocaj total, dar a si aruncat aceasta lume ex-comunista intr-o mizerie totala.

Academia Romana nu a fost intoxicata de Elena Ceausescu, din contra, Academia Romana a facut-o membru, si tot academicienii au decretat ca nu mai trebuie sa existe nici un membru al Academiei dupa ce ea a fost invitata in Academie. Similar, dupa ce astfel de academicieni i-au dat titlul de doctor docent, nimanui nu i-a mai fost permis sa obtina acest titlu. Nu exista nici o dovada de presiuni politice in acest sens, dimpotriva, tot ceea ce exista este o unanimitate de voturi in acceptarea ei in Academie, la fel cu doctoratul ei, si cu toate celelalte.

Multi spun astazi ca ar fi fost presati politic, ca ar fi avut de suferit, ca ar fi fost oprinati, etc, in acele vremuri. Dar nu exista nici un indiciu in acest sens, ce ramine ca singur indiciu in istorie este votul unanim si aclamatiile la unison.

Platforma de la Magurele nu este o constructie megalomana, dimpotriva este o constructie echilibrata, conforma cu posibilitatile financiare ale Romaniei de atunci. Constructia ei nu a fost motivata de "nepotism", la Magurele au lucrat si lucreaza 1-2000 de oameni, au fost si sint toti nepoti?

Misiunea acestei Platforme in actuala epoca este o alta problema, care trebuie analizata separat. Dar pentru ca o astfel de analiza sa aiba succes trebuie mai intii sa cunoastem premiza: care este misiunea Romaniei in actuala epoca? Ce vrea Romania acum, in conformitate cu posibilitatile ei, si cu tendintele din lume? Tendintele la nivel mondial nu sint in sa catre o provincializare, o involutie, o descompunere, o desfiintare a cercetarii stiintifice, indiferent de ce natura ar fi aceasta cercetare, fundamentala, aplicata, etc.

Amintesc aici ca, totusi, 0.2% din PIB ca buget al cercetarii in Romania nu este impus de nici o realitate "obiectiva", este pur si simplu o frauda a politicianilor, intrucit cercetarea stiintifica din Romania este intitulata, dupa dimensiunile ei, la 1%. Este adevarat ca din totalul de circa 20 000 de salariati in cercetare nu stim ce reprezinta diferenta pina la 8000 atestati si pina la 5000 doctori, dar totusi, 20 000 este 0.1% din populatie, ceea ce este media in lume. Este adevarat ca mai exista inca 25 000 in asa-numita cercetare departamentala, dar ei sint platiti separat. Problema reala a cercetarii stiintifice in Romania consta in astfel de fraude, nu in "supradimensionarea" cercetarii stiintifice. Este 0.2% supradimensionat? Amintesc aici, ca o indicatie in solutionarea acestei probleme de matematici, ca PIB-ul, ca orice PIB, are 100 de procente, iar 0.2% intra in erorile de calcul.